

NEWSLETTER NO 51.

Udruge korporativnih pravnika

ŠTO SE DEŠAVALO TIJEKOM SIJEČNJA I VELJAČE 2015.

1. Primjena propisa EU u građanskim i trgovačkim predmetima
2. E-oglasna ploča sudova i drugih nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj
3. Gospodarstvo u svjetlu/tami zakona (jučer, danas, sutra)
4. Dvadeset godina primjene ZTD-a u interdisciplinarnom okruženju
5. ICC Hrvatska: Financiranje trgovine – globalna pravila, praksa i novi trendovi

1. Primjena propisa EU u građanskim i trgovačkim predmetima

Oduvijek su narodi trgovali, a gdje je trgovina tu je i spor. Svrha svakog spora je izvršenje, to je kao završni touch, šlag na torti ili gol u sportu. Stoga želimo skrenuti pozornost upravo na mjerodavne propise Europske unije za izvršenje u građanskim i trgovačkim predmetima, a što se je aktualiziralo članstvom Republike Hrvatske u Europskoj uniji.

Na priznanje i izvršenje u građanskim i trgovačkim predmetima u Europskoj uniji primjenjuju se sljedeći propisi:

Redni broj.	Naziv propisa	Vrijeme primjene	Odluke na koje se odnosi
1.	Uredba broj 44/2001 od 22.12.2000. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim predmetima	01.03.2002. u RH od 01.07.2013. do 10.01.2015. *primjenjuje se na odluke donesene u sudskim postupcima prije 10.01.2015.	sudske odluke javne isprave sudske nagodbe
2.	Uredba broj 1215/2012 od 12.12.2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima	10.01.2015.	sudske odluke javne isprave sudske nagodbe
3.	Uredba broj 805/2004 od 21.04.2004. o uvođenju europskog naloga za izvršenje nesporne tražbine	21.01.2015. u RH od 01.07.2013.	sudske odluke, sudske nagodbe, autentične isprave o nespornim tražbinama
4.	Uredba broj 1896/2006 od 12.12.2006. o uvođenju postupka za europskog platni nalog	12.12.2008. u RH od 01.07.2013.	nesporne novčane tražbine
5.	Uredba broj 861/2007 od 11.07.2007. o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti	01.01.2009. u RH od 01.07.2013.	Vrijednost zahtjeva (VPS) do 2000 EUR

Uredba pod rednim brojem 1 odnosi se na odluke donesene u državi članici koje se priznaju u drugoj državi članici (ne traži se poseban postupak), **ali je potreban postupak** radi proglašenja izvršivosti odluke.

Uredba pod rednim brojem **2** odnosi se na sudske odluke donesene u državi članici koje se priznaju u drugoj državi članici bez posebnog postupka u tu svrhu, te je izvršna u drugoj državi članici **bez zahtijevanja potvrde o izvršnosti**.

Uredba pod rednim brojem **3** odnosi se na odluke koje su potvrđene kao europski nalog za izvršenje u državi članici podrijetla, koja se priznaje i izvršava u drugoj državi članici **bez potrebe potvrđivanja izvršivosti**.

Kod Uredbe pod rednim brojem **3** važno je naglasiti da se pod pojmom „nesporne tražbine“ podrazumijevaju tražbine s kojima se je suglasio dužnik, koje dužnik nikada nije osporio, povodom kojih je dužnik izostao s ročišta ili koje dužnik prihvaća u javnoj ispravi.

Uredba pod rednim brojem **4** odnosi se na europski platni nalog koji je izvršiv u državi članici podrijetla, izvršava se u drugoj državi članici bez potrebe priznavanja i **bez potrebe proglašavanja izvršivosti**.

Uredba pod rednim brojem **5** odnosi se na odluke donesene u državi članici u europskom postupku za sporove male vrijednosti koje se priznaju i izvršavaju u drugoj državi članici **bez potrebe za potvrdom o izvršnosti**.

Važno je naglasiti kako je vjerovniku ostavljeno na izbor po kojem propisu će u svakom pojedinom slučaju ići na priznanje i izvršnost.

Pripremile: Iskra Gudan, dipl.iur., i Ana Zbiljski, dipl.iur. Končar - Elektroindustrija, d.d.

2. E- oglasna ploča sudova i drugih nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj

Jedna od značajnijih izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku objavljenih u Narodnim novinama broj 25/2013 bila je i odredba o objavi odluka i drugih pismena na internetskoj stranici e-oglasna ploča suda. Iako je od stupanja na snagu ovih izmjena i dopuna prošlo već skoro dvije godine, dana 02.02.2015. godine predsjednica Trgovačkog suda u Zagrebu donijela je odluku kojom je odredila dan 10.02.2015. godine kao dan od kojeg će započeti objava odluke i druga pismena ovog suda na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.

E-Oglasna ploča besplatna je i javna usluga dostupna putem aplikacije Ministarstva pravosuđa koja omogućava pregled elektroničkih oglasnih ploča sudova i drugih nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj.

Projekt e - oglasna ploča sudova je postala dio "Operativnog plana provedbe Programa e-Hrvatska 2007." i Nacionalnog plana suzbijanja korupcije od 2006 - 2008.

Prva e-oglasna ploča je otvorena dana 27. svibnja 2005. godine na Općinskom sudu u Supetru. Cilj projekta bio je postati jedan od kontrolnih mehanizama u provođenju antikorupcijske politike te način smanjivanja troškova sudskih postupaka.

Na e-oglasnim pločama općinskih sudova objavljuju se pozivi i sve odluke (rješenja, presude i zaključci) za stranke koje su odsutne i čije je boravište nepoznato.

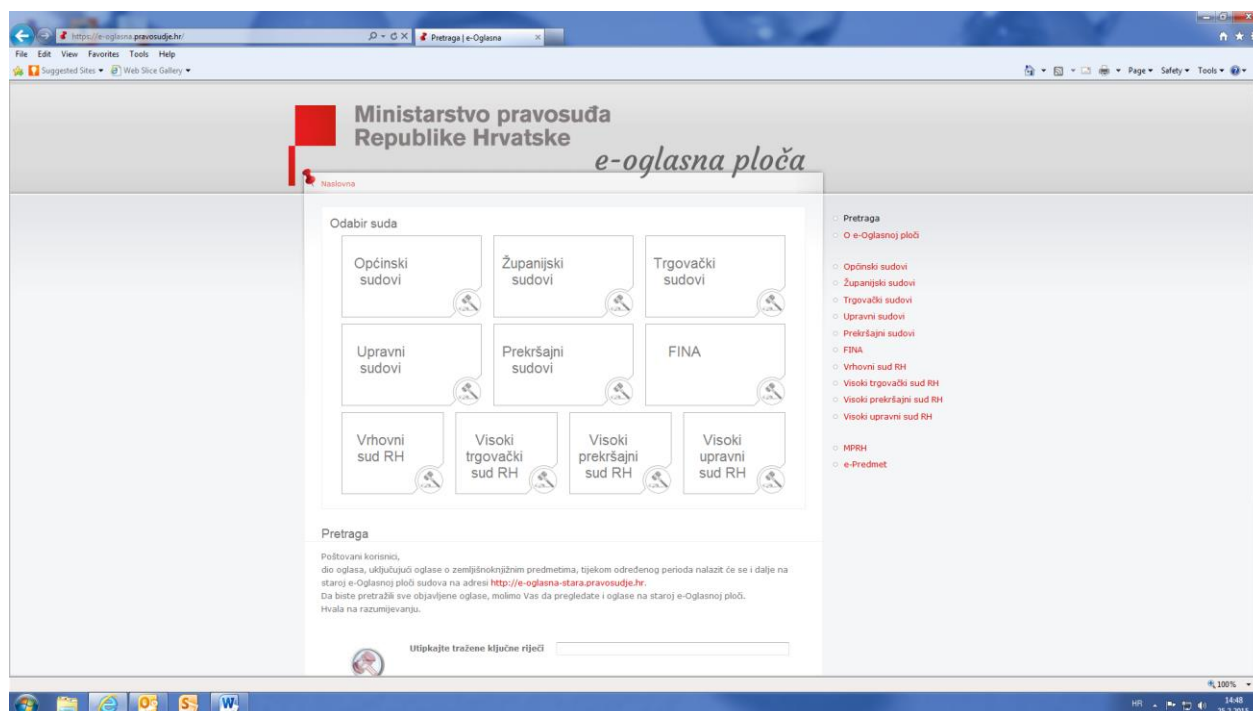
Tako je na primjer, dostava presude prema pravilima ZPP-a o dostavi pismena postala izuzetak, a ne pravilo. Naime, sud je dužan već na ročištu na kojem je glavna rasprava zaključena odrediti ročište za objavu presude (vodeći računa o propisanom roku od 45 dana) na kojem se prisutnoj stranci uručuje pisani otpravak presude. Ročište za objavu presude održati će se neovisno o tome jesu li stranke o njemu uredno obaviještene, odnosno jesu li pristupile na ročište. Stranci koja je uredno obaviještena o ročištu za objavu presude sud neće dostavljati presudu, nego će se smatrati da joj je dostava obavljena toga dana (sud će istaknuti presudu na internetskoj stranici e-oglasna ploča sudova), dok pisani otpravak presude može preuzeti u sudskoj zgradi. Ovdje valja istaknuti važnost trenutka od kada se računaju rokovi, koji za stranke koje su uredno obaviještene o ročištu za objavu počinje teći prvog sljedećeg dana nakon objave presude. Stranci koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje, presuda se dostavlja prema odredbama ZPP-a o dostavi pismena i to je jedini izuzetak kada se presuda dostavlja. Na ovaj način želi se uvesti disciplina kako kod suda u smislu rokova izrade presude, tako i kod stranaka da prisustvuju ročištu za objavu presude te se smanjuju troškovi dostave.

Kako se služiti aplikacijom?

Aplikacija Ministarstva pravosuđa služi za uvid u centralnu bazu oglasa oglasnih ploča općinskih, županijskih i trgovačkih sudova u Republici Hrvatskoj. Putem centralne tražilice moguće je pretraživati oglase općinskih, županijskih, trgovačkih, prekršajnih i upravnih sudova u Republici Hrvatskoj, Financijske agencije u ovršnim postupcima te javnih bilježnika. Svi oglasi nadležnih tijela objavljuju se bez odgode, a skidaju se automatski po isteku roka objavljivanja.

Ministarstvo pravosuđa kao najviše tijelo za obavljanje pravosudne uprave osigurava tehničke preduvjete za opisani informacijski sustav. Svi evidentirani podaci u nadležnosti su sudova kod kojih se vodi postupak. Nadležnim sudovima potrebno se obratiti u slučaju primjedbi i pitanja glede prikazanih podataka.

Za pregledavanje e-Oglasne ploče nije se potrebno registrirati.

Pripremila: Iskra Gudan, dipl.iur., Končar - Elektroindustrija, d.d.

3. Gospodarstvo u svjetlu/tami zakona (jučer, danas, sutra)

191. Tribina Kluba pravnika Grada Zagreba održana je 22. siječnja 2015. u znaku dvadeset godina primjene Zakona o trgovačkim društvima. Prof. dr. sc. Zoran Parać sagledao je ZTD u povijesnom kontekstu trgovačkog prava. Ako je za vjerovati Ciceronu i njegovoj izreci „*Historia est magistra vitae*“, onda možemo slobodno zaključiti da povijest trgovačkog ugovornog prava na prostoru Hrvatske pokazuje jedan ravnomjerni kontinuitet donošenja, razvoja i primjene za razliku od trgovačkog statusnog prava.

Razvojem društva i materijalnih izvora prava u Austrijskom Carstvu stvoreni su 1811. uvjeti za donošenje i primjenu Općeg građanskog zakonika, OGZ-a (*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch*, ABGB). Isprva, OGZ se je u Hrvatskoj direktno primjenjivao, a poslije su se njegove odredbe primjenjivale kao pravna pravila (čime su ideologija i politika tog vremena pokazale svu svoj moć/nemoć). Zakon o obveznim odnosima iz 1978. napisan je u duhu OGZ i nakon odluke Hrvatskog sabora od 08. listopada 1991. o raskidu državno pravne sveze, ZOO iz '78. nastavio se je primjenjivati temeljem Zakona o preuzimanju ZOO-a iz 1991. godine. Današnji ZOO donesen je 2005. također u duhu ZOO-a iz '78 i OGZ-a. Tu je stvarno razvidan kontinuitet primjene propisa ugovornog prava.

Sasvim drugačiju sliku pruža povijest trgovačkog statusnog prava. Prije ZTD-a trgovačka društva su u Hrvatskoj bila uređena Hrvatskim trgovačkim zakonom iz 1875. godine, čije su se odredbe primjenjivale sve do 1948. kada su bila ukinuta trgovačka društva i dolazi razdoblje državnih privrednih poduzeća. 1976. donosi se Zakon o udruženom radu tzv. ZUR koji uvodi organizacije udruženog rada. Organizacije udruženog rada temeljile su se na društvenom vlasništvu i pravu radnika na rad društvenim sredstvima, dakle na sasvim drugačijim postavkama od onih na kojima se temelje trgovačka društva. Zakon o poduzećima je 01.01.1989. uveo društvena poduzeća,

koja su imala imovinu, ali još ne i članove i temeljila su se na samoupravljanju. Osim, njih uvedena su i tzv. poduzeća u mješovitom vlasništvu – dioničko društvo, društvo s ograničenom odgovornošću, komanditno društvo i društvo s neograničenom solidarnom odgovornošću, pa se može reći da su njime nakon 41 godine u nas ponovno bila uvedena trgovačka društva. Zakon o poduzećima karakterizirala je podnormiranost, imao je svega 51 članak, a nakon izmjena svega 42 članka. 1991. godine donesen je Zakon o pretvorbi društvenih poduzeća kojim su se poduzeća pretvarala u dionička društva i samo izuzetno u društva s ograničenom odgovornošću. Kako se nije radilo o Kafkinoj preobrazbi, već o „pretvorbi“ otvorili su se problemi pravne sigurnosti članova društva i osoba koje s društvima ulaze u poslovne odnose. Stoga je krajem 1993. donesen ZTD, s početkom primjene od 01.01.1995. godine i koji je do danas izmijenjen i dopunjen puno puta. Ako pretpostavimo da se akademik Vladimir Ibler umjesto međunarodnim pravom bavi trgovačkim statusnim pravom, samo jedan čovjek mogao je upisati gotovo sve pobrojane usklade u sudski registar. Osim, toga trgovačko statusno pravo nikada nije bilo propisano samo jednim propisom, već je za to područje uvijek bilo mjerodavno više propisa. Jedan od značajnijih je i onaj koji propisuje prestanak trgovačkih subjekata. Iz ne tako daleke prošlost, možemo se prisjetiti Zakona o prisilnoj nagodbi, stečajju i likvidaciji iz 1989. godine, koji se u Republici Hrvatskoj nastavio primjenjivati temeljem Zakona o preuzimanju Zakona o prisilnoj nagodbi, stečajju i likvidaciji iz 1991. i koji prestaje važiti stupanjem na snagu Stečajnog zakona iz 1996. godine, koji je do danas u više navrata značajnije izmijenjen. U međuvremenu, u listopadu 2012. dobivamo i jedan potpuno novi zakon, koji dosadašnja pravna povijest nije poznavala, a to je Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi.

Vlada RH na svojoj 200. sjednici održanoj 17.12.2014. na dnevnom redu ima nacrt Prijedloga Stečajnog zakona i obrazlaže kako potreba za donošenjem novog Stečajnog zakona proizlazi iz potrebe učinkovitijeg rješenja problema insolventnosti poslovnih subjekata u vremenu izrazite gospodarske krize, kao i problema koji su se pojavili u njegovoj dosadašnjoj primjeni. Nadalje navodi da je insolventnost životna činjenica u svijetu dinamičnog i modernog gospodarstva. Otprilike polovina poduzetnika posluje kraće od pet godina, a otprilike svake godine njih gotovo 200.000 diljem Europske unije suočava se s insolventnosti i kao rezultat toga 1,7 milijuna osoba ostaje bez posla. To znači da nekih 600 poduzetnika u Europskoj uniji svaki dan propadne. No, taj je broj u porastu – broj insolventnosti udvostručio se od početka krize, a taj se trend nastavlja. Dokazi upućuju na to da poduzetnici uče iz svojih pogrešaka i da su općenito puno uspješniji u svojem drugom pokušaju poslovanja. Do 18 % poduzetnika koji su trajno uspješni u prvom su poslovnom pothvatu doživjeli neuspjeh. Navode i kako je upravo u svrhu preventivnog rješavanja problema insolventnosti u hrvatski pravni sustav uveden institut predstečajne nagodbe.

Na 16. sjednici Hrvatskog Sabora, Prijedlog Stečajnog zakona bio je na prvom čitanju te je o njemu rasprava zaključena 21.01.2015. godine, a 23.01.2015. donesen je zaključak kojim se prihvaća Prijedlog Stečajnog zakona, te se sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja upućuju predlagatelju radi pripreme Konačnog Prijedloga Stečajnog zakona.

Opisana potreba za donošenjem novog Stečajnog zakona je vrlo ozbiljna, pa se je ovaj put izgleda nastojalo paziti i na semantičko značenje i nomotehničke standarde. Tako se u novom Stečajnom zakonu npr. riječi „izvršenje činidbe“ zamjenjuju riječima „ispunjenje činidbe“, riječ „upisnik“ riječju „registar“, riječ „pokretanje“ riječju „otvaranje“, riječ „zemlja“ riječju „država“ i drugo.

Između ostalog prema Prijedlogu Stečajnog zakona predstečajni postupak povjerava se sudu, propisuju se različiti razlozi i različito vrijeme kada dužnik može pokrenuti predstečajni odnosno stečajni postupak. Tako se pokretanje predstečajnog postupka propisuje kao mogućnost (ne i obveza) koju dužnik može iskoristiti samo do trenutka kada nisu ispunjeni uvjeti za otvaranje stečaja. Uvodi se pravilo da se prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka ne može povući.

Prema navedenom Prijedlogu različna ili slična prava koje ulaze u stečajnu masu prestaju ako ih je stečajni vjerovnik stekao tijekom posljednjih 60 dana prije podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka i predmetna prava će se brisati iz upisnika na temelju rješenja suda. Iznimka su različna prava stečena na temelju zadužnice i bjanko zadužnice.

Ako stečajni vjerovnik kao tužitelj pobija pravne radnje stečajnog dužnika, prema navedenom Prijedlogu, dužan je položiti u sudski polog predujam za pokriće predvidivih troškova parničnog postupka tuženika u slučaju tužiteljevog neuspjeha u parnici za zastupanje na četiri ročišta na kojima se raspravljalo o glavnoj stvari u vrijednosti nagrade za rad odvjetnika.

Interesantno je i da navedeni Prijedlog određuje da će se do izvještajnog ročišta završiti započeti poslovi, a na izvještajnom ročištu stečajni vjerovnici odlučuju hoće li se poslovanje dužnika nastaviti ili obustaviti, s time da je nastavak poslovanja dopušten najdulje godinu i pol dana od dana održanog izvještajnog ročišta, osim ako je sudu podnesen stečajni plan.

Ovaj puta nije zaboravljena ni stečajna masa, o kojoj se je dosta govorilo, a malo toga je bilo propisano. Predlaže se da stečajna masa postaje subjekt upisa i upisuje se u sudski registar, a Ministarstvo financija – Porezna uprava po službenoj dužnosti ima odrediti i dodijeliti joj osobni identifikacijski broj. Nadalje, nakon otvaranja stečajnoga postupka dopušteno je izraditi stečajni plan u kojemu se može odstupiti od zakonskih odredbi o unovčenju i raspodjeli stečajne mase.

Prelazne i završne odredbe Prijedloga sadrže obvezu Vlade RH na donošenje nove Uredbe o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnom upravitelju, a ministar nadležan za poslove pravosuđa donijeti će devet novih pravilnika umjesto dosadašnja dva pravilnika i Rješenja od utvrđivanju Liste stečajnih upravitelja

Rezime glasi: učestalost promjena državnih i pravnih sustava te propisa s područja trgovačkog statusnog prava u zadnjem stoljeću rezultirala je nemogućnošću nastanka i razvoja mjerodavne sudske prakse na području trgovačkog statusnog prava. To je frapantna činjenica koja na nedvosmislen način pokazuje kako bez obzira na značaj i snagu gospodarstva nikako ne treba podcijeniti značaj i snagu državnih sustava i politike određenog doba.

Svjetlo na kraju tunela zapravo dolazi od svih nas praktičara koji smo u zadanim okolnostima uspjeli odgovoriti statusnim zahtjevima svojih poslodavaca kao subjekata trgovačkog prava.

Umjesto Zaključka:

Građanske kodifikacije u suštini su recipirano rimsko pravo, koje je prestalo vrijediti kao pozitivno pravo, pa se slobodno možemo prisjetiti Cezara i reći: „Alea iacta est“ i izgleda da se još nije zaustavila.

Pripremila: Gordana Štanfel, dipl.iur., Končar - Elektroindustrija, d.d.

4. Dvadeset godina primjene ZTD-a u interdisciplinarnom okruženju

Uz potporu Sveučilišta u Zagrebu na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu dana 29. siječnja 2015. održan je Okrugli stol povodom dvadeset godina primjene Zakona o trgovačkim društvima u interdisciplinarnom okruženju. Organizator je teme podijelio u tri skupine.

U prvoj skupini tema, Nevenka Marković, sutkinja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske govorila je o prestanku trgovačkog društva brisanjem bez likvidacije, Željka Bregeš, predsjednica Sudskog registra Trgovačkog suda u Zagrebu govorila je o novinama u sudskom

registru s posebnim naglaskom na prekogranična pripajanja i spajanja, Zoran Vukić, predsjednik Hrvatske odvjetničke komore govorio je o učincima ZTD-a na status odvjetnika, a prof. dr. sc. Hana Horak govorila je neusklađenosti prava pripajanja i spajanja na unutarnjem tržištu EU kao prepenci slobodi poslovnog nastana.

U drugoj skupini tema, prof.dr.sc Darko Tipurić govorio je o položaju menadžmenta u dvorazinskom i jednorazinskom modelu korporativnog upravljanja, prof.dr.sc. Boris Tušek govorio je o osnivanju i djelovanju revizijskih odbora u RH, prof. dr. sc. Sanja Sever Mališ govorila je o odrednicama kvalitete revizije financijskih izvještaja, dok je prof. dr. sc. Nada Bodigora Vukobrat govorila o implementaciji pravne stečevine EU i utjecaju na hrvatsko zakonodavstvo i praksu u području sudjelovanja radnika u odlučivanju.

U trećoj skupini tema, doc. dr. sc. Kosijenka Dumančić govorila je o Societas Europea – češkim iskustvima i hrvatskim mogućnostima, Tina Jakupak, sutkinja Trgovačkog suda u Zagrebu govorila je o ostvarivanju prava dioničara u RH i EU, Zvonimir Šafranko govorio je o ulozi pravnog instituta trgovca pojedinca u hrvatskom pravu i praksi, a dr. sc. Dominik Vuletić govorio je o prvim iskustvima s jednostavnim društvom s ograničenom odgovornošću.

Rasprave na okruglom stolu ukazale su na moguće probleme praksi kao što su različito poimanje javnih isprava u pojedinim članicama Europske unije, pri čemu Europska unija teži ka jedinstvenom sudskom registru, koji bi trebao dnevno ažurirati. Iz izbora tema Okruglog stola može se zaključiti da je naglasak stavljen na pravno-ekonomski aspekt Zakona o trgovačkim društvima.

Pripremila: Željka Tkalčec, bacc. oec., Končar-Elektroindustrija d.d.

20 godina primjene Zakona o trgovačkim društvima u
interdisciplinarnom okruženju
20 Years of Application of the Companies Act in Interdisciplinary
Context

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
EKONOMSKI FAKULTET

5. ICC Hrvatska: Financiranje trgovine – globalna pravila, praksa i novi trendovi

U organizaciji ICC Hrvatska u Hrvatskoj gospodarskoj komori je dana 12. i 13. veljače 2015. godine održan seminar na temu Financiranje trgovine – globalna pravila, praksa i novi trendovi. Predavač je bio gospodin Pavel Andrlle iz Češke, tajnik Bankarske komisije ICC Češka i konzultant za međunarodnu trgovinu i financiranje.

Na seminaru je sudjelovalo pedesetak sudionika većinom iz bankarskog sektora, ali i iz kemijske, prehrambene, elektroindustrije te trgovine, a sudjelovali su i članovi Udruge korporativnih pravnika.

Seminar je bio usmjeren na aktualna pitanja financiranja trgovine te borbe protiv financijskog kriminala, s posebnim osvrtom na aktualna zbivanja na području dokumentarnih akreditiva i bankarskih garancija, odnosno UCP 600 (Uniform Customs and Practice for Documentary Credits), ISBP 745 (International Standard Banking Practice) i URDG 758 (Uniform Rules for Demand Guarantees).

Predavanja su bila korisna radi stjecanja stručnog znanja i edukacije o vanjsko-trgovinskom poslovanju, informiranja o najnovijim svjetskim trendovima te instrumentima koja su na raspolaganju trgovačkim društvima radi povećanja konkurentnosti na međunarodnom tržištu.

Osobito korisni su bili praktični zadaci i vježbe na konkretnim slučajevima, kroz koje je predavač zajedno sa sudionicima seminara pojasnio brojne članke iz prethodno navedenih jedinstvenih pravila i praksi.

Pripremila: Ana Zbiljski, dipl.iur., Končar – Elektroindustrija, d.d.

U Zagrebu, veljača 2015. godine

Udruga korporativnih pravnika

www.udruga-korporativnih-pravnika.hr